

ACC. N:R M. 9043:1-7 (avskrift 6 s.)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: fröken Elisabeth Olsson

Härad: Sunnerbo

Adress: Målaskog

Socken: Rysaby

Berättat av:

Uppteckningsår: 1943

Född år i

Herrgårdstraditioner m. m.

Fättelkast. s. 1.

Påsk s. 1, 4.

Midsommar. s. 1.

Julgran. s. 2, 4

Skapelsen av Skåne ö. Småland s. 2.

Pågen om aspens blad. s. 2.

Julafton. s. 2.

Vår feberhelgen. s. 3.

Lucia. s. 3.

Födelsedagsfirandet. s. 3.

Holslaget. s. 4.

Förhindra gengångeri. s. 4.

Suf 34

Suf 34

H 819

ACC. N:R. M. 9043:1-7

Landskap: Småland

Upptecknat av: fröken Elisabeth Olsson

Härad: Sunnerbo

Adress: Målaskog

Socken: Ryssby

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1943

Född år _____ i _____

Skjärmfall, - själ gick till Gud. s. 4.
 Julbegärning. s. 5-6.

ACC. NR M. 9043 /

Herrgårdssägner.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Två stora stenblock ute i Stensjön vid Ugglansryd skulle ha kastats dit av två jättar en i Ugglansryd, en ifrån Stensnäs-
Byggnaderna å Ugglansryd voro av mycket gammal dato. Magasinet der lär vara den äldsta byggnaden i Sunnerbo.-

Jättkast

Min Moster Fröken Brite Sophie Raab Ugglansryd var en original och mycket begåvad kvinna. Hon hade genom att studera bibeln på hebreiska lärt sig detta språk- Hon var en mycket begåvad tillfällighetsdiktare.

Umgängeslivet var mycket enkelt. Visst såg man hvarandra gerna och bjöds då på vad huset kunde förmå-

Vid påsken skulle alla äta ägg så många var och en orkade -
Midsommarafton restes s.k. majstång då alla godsets underhavande som ville kom med - det dansades, lektes och så bjöds på saft och vatten med dopp -

Pask

Midsommar

Vården om fattiga och sjuka låg klart för min mor. -

ACC. N:R M. 9043-2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dagens arbete vid godset börjades med bön. Moster Brite Sophie spelade en psalm och läste derefter Fader Vår och Valsignelsen.

Julgran hade använts i min mors och mormors föräldrahem - och fanns alltid hemma -

Julgran

Julgran på torgen är om 1920 -

Adventsljus användes ej hos oss -

Ang. skapelsen av Skåne och Småland säges att Gud skapade Skånes land - En annan skapade Småland - Men Gud skapade smålänningen den andre deremot skåningen. -

Julen

Sågen om aspens blad att det vara av det träslag som Frälsarens kors gjordes därför skelver alltid aspen. -

Julafton på Ugglansryd var gemensam med gårdens folk - kvällen åts lutfisk, gröt och dopp i grytan -

Julafton sattes upp julkärvar för de vingade vännerna. -

Halm på golvet förekom ej -

ACC. N:R M. 9043:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

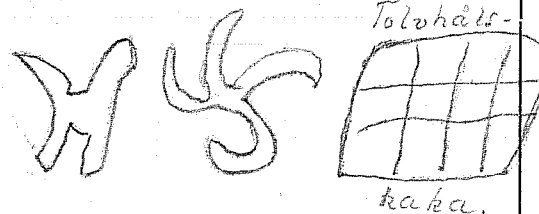
I samband i Vårfruhelgen kom en docka fram (stor som en vuxen person en träställning på en korsfot med liv och kjol av färska vackra granrisgrenar - Huvudet var gjort av tyg - Vi barn kallade henne Granelotta. -

Vårfruhelgen

Lucia firades med kaffe på säng - Luciaer hade en lingonris - krans med ljus och håret utlöst - Hon sjön när hon kom in med kaffebrickan - "Lucia, Lucia nu väcker jag dig stig opp och klä på dig och följ med mig -

Lucia

Luciabröden sågo ut såhär

födelsedagarna och fick man då kaffe på sängen och någon liten gåva - Den dagen fingo vi bestämma middagsmaten - Födelsedagarna voro familjens fest - Mormor som var vermländska brukade ofta lägga något ätbart under huvudkudden. Detta kallades "Mårabitti".

*Födelse dags-
firandet.*

Vårfrudagen skulle man vara i säng före mörkt eljest kom

ACC. N:R M. 9043:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en utklädd med en lång pinne som näbb och "pipade" barnen -
Under utropet "nu pipar jag dig" - Vårfrudagen åts våfflor
till kaffet. -

Om vi barn fingo s.k. stolsteg (vigel) på ögat togs denna
bort med en liten trefot av jern som finnes i huset ännu -
En person tog trefoten och låtsade borra- allt under den sade
"jag borrar jag borrar" - Den med vigeln skulle då säga " Vad
borrar du för. Den borrhande svarade då " jag borrar bort stol-
steget."

Holsteg

Påskäggen åtos kokta - färgade ägg förekommo ej -

Julgranen var alltid klädd med prydnader, ljus och glitter
och karameller - Efter julen skulle granen alltid brännas upp -
Fick ej ligga och skräpa -

Då en människa dog skulle husets folk taga på den döde så
att han ej skulle gå igen -

*Frikunden
genjänger*

Då en stjärna föll sades att en själ gick till Gud -

*Då
Stjärna föll*

ACC. NR M. 9043:57

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- 1) Julbegåvning gavs till alla husets medlemmar. Av husbondefolket till hvarandra och till tjänarna, samt även till fattiga och sjuka i socknen. Korv o. bröd -
- 2) Husmodern förberedde julklapparna. Julgåvorna inlemnades en och en genom dörren från ett angräsande rum - julgåva till andra än husfolket avhämtades på gården -
- 3) Husets medlemmar gävo varandra böcker klädesplagg och någon önskesak - Någon hänsyn till duglighet vid julklappsgivandet förekom ej - Tjänarna fingo kläder - pengar.-
- 4) De vuxna gävo varandra kläder, böcker eller någon önskesak, till barnen leksaker o. kläder -
- 5) Ljusstöpning. -Slakt och bak.-
- 6) Julhögen sattes åt barn och tjänstefolk och bestod (av) en liten grovlimpa - 1 siktekaka, 1 vörtbröd i form av ett S samt en liten vetekrans - samt ett grenljus talg.

ACC. NR M. 9043:6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7) Julbegåvningen utlämnades julkvällen - På kvällen åt allt
husfolk gemensamt lutfisk o. gröt.

8) Prästen fick sitt frivilligt som ej hade något att göra
med julbegåvning

9) ---

10) ---

11) ---